

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

viša razina

ŠKOLSKI ESEJ

HRV A IK-1 D-S005

HRVA.05.HR.R.K1.08

12

Hrvatski jezik

Školski esej

Prazna stranica

HRV A IK-1 D-S005

99

OPĆE UPUTE

Pred Vama su ispitni materijali za školski esej iz Hrvatskoga jezika. Za pisanje školskoga eseja predviđeno je 160 minuta bez prekida. Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

U ovoj **knjižici** nalaze se dva zadatka otvorenoga tipa.

Pozorno pročitajte oba zadatka i pripadajuće tekstove.

Odaberite samo jedan zadatak koji Vama više odgovara i odgovorite samo na taj zadatak.

Način pisanja

Školski esej pišite na **listu za školski esej**.

Obvezno pišite pisanim slovima, uredno i čitko.

Obvezno pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se ne će bodovati.

Rabite ga kao pomoć u oblikovanju i pisanju školskoga eseja tako da na njemu osmislite školski esej, a zatim ga čitko napišite na **list za školski esej**.

Bodovanje

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Školski esej koji ima manje riječi od propisanoga ne će se bodovati.

Školski esej pisan velikim tiskanim slovima i neuredno ili nečitko napisan ne će se vrjednovati ni bodovati. Ne će se vrjednovati ni bodovati školski esej čiji je sadržaj neprimjeren i odudara od pravila za posebne slučajeve vrjednovanja propisane *Ispitnim katalogom za državnu maturu iz Hrvatskoga jezika*.

Smjernice za pisanje školskoga eseja niz su sadržajnih uputa za pisanje školskoga eseja. U svoj školski esej morate uvrstiti sve smjernice za pisanje.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Bodovat će se pravopisna i gramatička točnost školskoga eseja.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 8 stranica, od toga 2 prazne.

HRV A IK-1 D-S005

99

Hrvatski jezik

Školski esej

1. ZADATAK

Pred Vama se (u okviru ispod) nalazi ulomak iz romana *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca. Pozorno ga pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute i smjernice za pisanje** školskoga eseja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za svoj školski esej.

Eugène je koračao uz tisuću mjera opreza da se ne uprlja blatom, ali je koračao misleći na ono što će reći gospođi de Restaud, skupljao zalihe duhovitosti, iznalazio odgovore u zamišljenom razgovoru, pripremao dosjetke, (...). Student se ipak zablati, pa je u Palais-Royalu bio prisiljen dati ulaštiti cipele i iščerkati hlače. »Da sam bogat«, reče sam sebi dok je razmjenjivao kovanicu od trideset novčića koju je bio uzeo sa sobom *za slučaj nevolje*, »vozio bih se kočijom i mogao bih razmišljati do mile volje«. Napokon stiže u ulicu Helder i zapita za groficu de Restaud. S hladnim bijesom čovjeka sigurna u to da će jednoga dana pobijediti, dočeka prezirni pogled ljudi koji su ga bili vidjeli kako pješice prolazi dvorištem, a prethodno nisu čuli pred vratima tandrkanje kočije. Taj ga pogled to jače pozlijedi što je svoje neznatnosti postao svjestan već na ulasku u dvorište u kojem je kopkao nogom krasan konj bogato upregnut u jednu od onih gizdavih otvorenih kočija koje obznanjuju raskoš rasipna života i podrazumijevaju naviknutost na sve pariške slasti. Odmah ga obuze loše raspoloženje.

Honoré de Balzac, *Otac Goriot*

HRV A IK-1 D-S005

Hrvatski jezik

Školski esej

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Predstavite lik Eugènea de Rastignaca u kontekstu romana *Otac Goriot* s obzirom na podrijetlo, obitelj i odgoj. Opišite ukratko Rastignacove želje i očekivanja nakon dolaska u Pariz.

Posebno se osvrnite na odnos s groficom de Restaud.

Opišite situaciju u kojoj se nalazi Rastignac u polaznome tekstu.

Opišite Rastignacovo unutarnje stanje. Izdvojite jasne pokazatelje Rastignacova imovinskoga stanja i statusne simbole ondašnjega društva.

Komentirajte prijezirne poglede ljudi. Kako njihovo ponašanje utječe na Rastignaca?

Je li Pariz promijenio Rastignaca? Čija je sudbina utjecala na Rastignacove životne odluke?

Svoje tvrdnje potkrijepite argumentima iz polaznoga teksta ili iz sadržaja romana.

HRV A IK-1 D-S005

00

Hrvatski jezik

Školski esej

2. ZADATAK

Pred Vama se (u okviru ispod i u okviru na sljedećoj stranici) nalaze esej Viktora Žmegača *Sablazan u tramvaju* i pjesma *Napitnica* Antuna Branka Šimića. Pozorno ih pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute** i **smjernice za pisanje** školskoga eseja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za svoj školski esej.

Napomena: Ne trebate navoditi stvaralačku biografiju Viktora Žmegača i Antuna Branka Šimića.

* Viktor Žmegač (1929.) književni je povjesničar, teoretičar, esejist i germanist svjetskoga ugleda. Aktivno je prisutan u hrvatskome i njemačkome znanstvenome životu.

* Antun Branko Šimić (1898. – 1925.), pjesnik, kritičar, prozaik i prevoditelj

Sablazan u tramvaju

Dogodilo se to nedavno, a moglo se zbiti svaki dan. Na jednoj je tramvajskoj postaji u kola ušao jedan starac, invalid. Prosio je, u jednoj ruci šešir, u drugoj štake. Putnici, zaokupljeni mobitelima i kopanjem po nosu, nisu se dali smesti. Neobično su zainteresirano promatrali ulicu. Dao sam mu što sam imao sitnoga. Pogledi su se tada zapiljili u mene, drznika sablažnjiva ponašanja, koji kvari negativnu solidarnost. Netko je promrmeljao: Stari će ionako zdimiti u prvu birtiju. Na idućoj postaji, jednoj od središnjih u gradu, mnogi su putnici sišli. Zdimili su u prvi kafić da se oporave od šoka.

Viktor Žmegač, *SMS eseji*

HRV A IK-1 D-S005

00

Hrvatski jezik

Školski esej

Napitnica

Mi smo siti. Mi smo siti.
A za druge nek se stara
Onaj tko ih stvara!

Sad hajdemo piti, piti!
Plod sve tuđe muke
dolazi u naše ruke!

Opijmo se, opijmo se!
Za bol drugih nijemi,
za krik drugih gluhi!

I bez nas se zemlja vrti!
Tko se muči i tko trpi
sam će naći mir u smrti!
Pijmo!

Antun Branko Šimić

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalicperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Odredite temu polaznih tekstova i napišite što im je zajedničko.

Kako se prema svojoj stvarnosti odnosi Viktor Žmegač, a kako Antun Branko Šimić?

U kojem se dijelu prvoga i drugoga teksta razotkrivaju poruke?

Kakav je Vaš stav prema ponašanju ljudi u tramvaju u Žmegačevu tekstu, a kakav prema ponašanju ljudi u Šimićevoj pjesmi? Kakav tip ljudi oni predstavljaju?

Prepoznajte i obrazložite ironiju u obama tekstovima.

Koji je od autora, prema Vašem mišljenju, kritičniji prema ljudima u svojem vremenu?

Obrazložite svoje mišljenje.

Što Vi mislite o ponašanju ljudi u eseju *Sablazan u tramvaju* i u pjesmi *Napitnica*?

HRV A IK-1 D-S005

Hrvatski jezik

Prazna stranica

HRV A IK-1 D-S005

99